

Socio-Economic Problems and the Statejournal home page: <http://sepd.tntu.edu.ua>

Lukianchuk, O. & Tkachuk, T. (2019) Innovatsiina stratehiia: sutnist, osoblyvosti vykorystannia, ekonomichnyi efekt [Innovative strategy: essence, features of use, economic effect]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 21, no. 2, pp. 312-321. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19lomvee.pdf>

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ, ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ

Олена Лук'янчук, Тетяна Ткачук

Одеський національний політехнічний університет
просп. Шевченка, 1, м. Одеса, 65044, Україна
e-mail: helenlykjanчук@gmail.com

Article history:

Received: October, 2019
1st Revision: October, 2019
Accepted: November, 2019

JEL classification:

M21
O31

UDC:

338:657:658

DOI:

Анотація. У статті розглянуто основні дефініції «інновація», «інноваційний розвиток» та «інноваційна стратегія». Доведено, що інновації на підприємстві зумовлюються економічною необхідністю, оскільки підтримка належного рівня конкурентоспроможності в сучасних умовах неможлива без інвестицій. Обґрунтовано та змістовно наповнена дефініція «інноваційна стратегія». Впровадження інноваційної стратегії обов'язково принесе підприємству економічний ефект у вигляді: розвитку інфраструктури підприємства, збільшення прибутку, зниження витрат на одиницю продукції, використання ресурсозберігаючих технологій, збільшення частки технологічних процесів, збільшення обсягів виробництва і як результат повне завантаження виробничих потужностей, поліпшення умов праці, ріст конкурентоспроможності підприємства, вдосконалення асортименту продукції або його ріст за рахунок нової продукції, приріст доходу персоналу, підтримка держави та дослідницьких інститутів, збільшення рівня екологічної грамотності і як результат зменшення шкідливих викидів у атмосферу, впровадження енергозберігаючих та безвідходних технологій тощо.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, інноваційна стратегія, економічний ефект.

1. Постановка проблеми.

На сьогодні, вагомість ролі інновацій як чинника стратегічного розвитку підприємств зумовлює необхідність безперервного залучення інновацій у їх діяльність,

Лук'янчук О., Ткачук Т. інноваційна стратегія: сутність, особливості використання, економічний ефект *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2019. Вип. 2 (21). С. 312-321. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19lomvee.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

що неможливо без інноваційних стратегій, які обґрунтовують розвиток тих напрямів діяльності підприємства, від реалізації яких можна очікувати на майбутнє ефективного (перспективного) результату.

У сучасних умовах основним способом підвищення конкурентоспроможності підприємств стає розробка та впровадження інновацій. Вони, за умови активного й ефективного їх використання є значним джерелом економічного розвитку підприємства.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питаннями дослідження, а також розробки теоретичних і методологічних підходів щодо формування інноваційної стратегії займалися українські та іноземні вчені серед яких можна виділити роботи: Л. Антонюк, І. Ансоффа, В. Александрової, О. Амоша, В.М. Аньшіна, І.Н. Герчікової, А. Гриньова, В. Гейця, В.М. Головія, В.Н. Гуніна, Н.Ю. Круглової, Н.В. Краснокутської, А. Портера, І.М. Петровіча, Б. Санто, А. Тітова, Л. Трофімової, Б. Твісса та ін. Питаннями стимулювання інноваційної активності підприємств присвячені роботи: А.В. Бірюкової, В.П. Вішневського, З.С. Варналія, С.В. Захаріна, Ю.Б. Іванова, А.В. Крутських, В.Н. Мельніка, Д.Н. Серебрянської, А. Шегди та ін. Кожен дослідник розглядав інноваційну стратегію через призму власних досліджень, що не давало можливості застосовувати результати їх досліджень як універсальні. Хоча, прослідковуючи єдину аксіому тверджень: вдало розроблена інноваційна стратегія забезпечує стабілізацію розвитку підприємства на довгострокову перспективу в умовах змінних ринкових факторів та сприяє підвищенню його конкурентоспроможності.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Немає єдиного універсального визначення дефініції «інноваційна стратегія», недостатньо розглянуті питання щодо особливостей використання інноваційної стратегії та її складових на підприємстві, що негативно впливає як на розвиток підприємства так і на його конкурентні переваги.

4. Постановка завдання.

Авторами поставлено завдання розкрити сутність інноваційної стратегії, донести важливість використання інноваційної стратегії у діяльності підприємства, через вдосконалення свого інноваційний потенціалу, формування інноваційної інфраструктури, інноваційної культури, уміння швидко адаптуватися до умов інноваційного клімату щоб бути лідером на інноваційному ринку, а також успішно конкурувати з провідними світовими та вітчизняними підприємствами.

5. Виклад основного матеріалу.

У наш час, особливого значення набуває стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства, яке орієнтує виробничу діяльність на запити споживачів, дозволяє більш гнучко реагувати і здійснювати своєчасні зміни, досягти, при чому, конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Взагалі, в українському законодавстві інноваціями називають новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [1].

Для того, що визначити сутність та особливості використання інноваційної стратегії на підприємстві, необхідно розглянути такі основні дефініції, такі як «інновація» - основа, «інноваційний розвиток» - результат, «інноваційна стратегія» - плацдарм:

Інновація:

- це зміна з ціллю впровадження та використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих, транспортних засобів, ринків та форм організації в промисловості [2];
- це кінцевий результат створення та освоєння принципово нового або модифікованого засобу, який задовольняє конкретні суспільні потреби та дає низку ефектів [3];
- це прибуткове використання новацій у вигляді нових технологій, видів продукції та послуг, організаційно-технічних та соціально-економічних рішеннях виробничого, фінансового, комерційного адміністративного чи іншого характеру [4];
- це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [5];
- це новостворені або вдосконалені технології, продукція чи послуга, які підприємці використовують в процесі виробництва, отримуючи при цьому більш високі показники прибутку та є конкурентоспроможними на ринку, а також для вирішення питань адміністративного, соціального та іншого характеру [6].

Інноваційний розвиток:

- це складний та довготривалий процес інноваційних перетворень на підприємстві, що включає набір цілей, заходів, які плануються, систему мотивації та способи фінансування [7];
- це процес цілеспрямованого, послідовного руху підприємства до збалансованого інноваційного стану під впливом синергетичної дії зовнішніх та внутрішніх факторів, що визначають стійкість організаційно - функціональної системи підприємства в умовах ринкової економіки, який характеризується результатом якості, досягнутим залежно від інтенсивності та швидкості інноваційних процесів на підприємстві [8];
- це такий розвиток підприємства, де джерелом розвитку є інновації [9];
- це діяльність підприємства, що спирається на постійний пошук нових методів та засобів задоволення споживачьких потреб та підвищення ефективності господарювання; розвиток, що передбачає розширення меж інноваційної діяльності та впровадження інновацій в усі сфери діяльності підприємства [10].

Інноваційна стратегія:

- це стратегія, орієнтована для стимулювання попиту на науково-технічні розробки з боку споживачів інноваційної продукції, насамперед підприємницького сектора [11; 12 с.311];
- це важливий інструмент розвитку продукції, який може навіть у скрутні часи забезпечити підприємству зростання Інструмент розвитку продукції [13, с. 34];
- це підхід підприємства до узгодження своїх ресурсів та здатностей з інтелектуальними вимогами стратегії, що може бути описаний у двох вимірах залежно від ступеня його агресивності: ступеня, якого організація потребує для зростання своїх знань та розміщення первинного джерела знань поза або всередині організації [14];
- це комплекс дій щодо переходу підприємства в новий стан за новими характеристиками шляхом впровадження інновацій різного спрямування (технологічних, продуктових, управлінських, організаційних тощо), що стає основою формування їх конкурентних переваг та позиціонування на конкурентних товарних

ринках [15, с. 82].

- це один із засобів досягнення цілей підприємства, який відрізняється від інших інструментів своєю новизною, для галузі ринку, споживачів, країни в цілому; взаємопов'язаний комплекс дій, спрямований на зміцнення життєздатності та конкурентоспроможності суб'єктів [16, с. 123];

- це стратегія, що враховує основні базисні процеси в організації та в її зовнішньому середовищі, можливості зростання інноваційного потенціалу організації, та в якій мають бути стратегічні управлінські рішення, такі як орієнтовані на майбутнє, на постійні зміни середовища та пов'язані із залученням значних матеріальних ресурсів, широким використанням інтелектуального потенціалу [17, с. 27];

- це стратегія націлена на передбачення глобальних змін в економічній ситуації і пошук масштабних рішень, спрямованих на зміцнення ринкових позицій і стабільний розвиток підприємств [18].

Таким чином, інноваційну стратегію розвитку підприємства можна визначити, як сукупність дій і методів ведення інноваційної діяльності, що забезпечує конкурентні переваги за рахунок розробки і впровадження інновацій у діяльність підприємства, а також як зовнішньо так і внутрішньо, на основі постійного пошуку нових методів та засобів задоволення потреб та підвищення ефективності господарювання.

У практиці підприємництва інновації можуть вплинути на стратегічну спрямованість політики підприємства, як на малих так і на середніх підприємствах часто трапляється так, що єдина інновація надовго визначає розвиток усього підприємства. Саме тому, загальна (передбачає вироблення мети, призначення, сфер діяльності підприємства, стратегічну діагностику його середовища; визначення основних планових показників – стратегічних цілей; поглиблений аналіз ринку (сегментація ринку, оцінка привабливості сегментів і т.п.)) та функціональна (маркетингова, виробнича, фінансова, кадрова та інноваційна стратегії повинні забезпечити виконання завдань, сформульованих на корпоративному рівні з максимальною ефективністю) інноваційна стратегії, які взаємопов'язані і існують в залежності між основними цілями підприємства і напрямками його інноваційної діяльності.

Управління інноваційним розвитком підприємств повинне базуватись на таких принципах, які забезпечать нарощення та максимальне використання його внутрішнього та зовнішнього потенціалу з метою реалізації інноваційних можливостей підприємства.

Отже, інновації на підприємстві зумовлюються економічною необхідністю, оскільки підтримка належного рівня конкурентоспроможності в сучасних умовах неможлива без інвестицій у науково-дослідну розробку або придбання нових технологій, освоєння випуску нових продуктів, розвиток каналів збуту, підтримку позитивного іміджу торгової марки тощо. Крім того, в умовах обмеження ресурсів для відшкодування витрат, які постійно зростають, підприємства опиняються перед проблемою пошуку різних шляхів і можливостей збільшення обсягів продажу та зростання прибутку.

Відповідно, конкуренція на їх основі викликає потребу розробки стратегії інновацій, яка стосується всіх підсистем підприємства і зводиться до певного стратегічного набору (портфеля) інноваційного змісту.

Обґрунтовано обрана та відповідно змістовно наповнена стратегія інновацій – як певний стратегічний набір (портфель) рішень із забезпечення інноваційного процесу на підприємстві на всіх його рівнях та для всіх складових бізнес-процесів – є запорукою тривалого успіху будь-якого підприємства і засобом забезпечення його конкурентної стійкості. Цьому мають слугувати чітка типологізація та детальна декомпозиція інноваційної стратегії за різними її складовими, які демонструють її місце у структурі

стратегічного набору (портфеля) підприємства та в системі забезпечення його конкурентоспроможності [19, с. 55-56; 20].

Слід зазначити, що реалізація стратегій інноваційного розвитку пов'язана зі значним ризиком для підприємства, найчастіше спровокованим недостатнім досвідом щодо впровадження інновацій. До того ж вплив невизначеності зовнішнього середовища спричиняє проблеми щодо відсутності гарантій можливості впровадження технологічної ідеї в кінцевий продукт, невизначеності його комерційної реалізації, що викликає необхідність детального прорахунку всіх можливостей інноваційного розвитку.

Зважаючи на сучасні виклики конкурентного середовища та світової глобалізації для забезпечення розвитку вітчизняних підприємств нагальним стає впровадження інновацій. Тільки досягнення світового рівня інноваційної активності стане для підприємства підґрунтям його конкурентоспроможності і подальшого існування. Отже, розробка програми інноваційного розвитку і, як наслідок, відповідної стратегії є базою формування конкурентних переваг і стійкого фінансового стану вітчизняних підприємств [21].

Інноваційна стратегія обов'язково повинна мати економічний ефект у вигляді розвитку інфраструктури підприємства, збільшення прибутку, зниження витрат на одиницю продукції, використання ресурсозберігаючих технологій, збільшення частки технологічних процесів, збільшення обсягів виробництва і як результат повне завантаження виробничих потужностей, поліпшення умов праці, ріст конкурентоспроможності підприємства, вдосконалення асортименту продукції або його ріст за рахунок нової продукції, приріст доходу персоналу, підтримка держави та дослідницьких інститутів, збільшення рівня екологічної грамотності і як результат зменшення шкідливих викидів у атмосферу, впровадження енергозберігаючих та безвідходних технологій тощо.

Не існує єдиної характеристики дефініції інновація, інноваційний розвиток та інноваційна стратегія, а також не визначено остаточно ефекти від впровадження інноваційної стратегії у діяльність підприємства. Найголовнішим ефектом від впровадження інноваційної стратегії є соціо-еколого-економічний ефект, оскільки саме прагнення до максимізації є головною метою діяльності сучасного підприємства. Для того, щоб залишатися конкурентоспроможними підприємства повинні впроваджувати інновації у свою практичну діяльність, оскільки тільки постійна зміна у виробництві, впровадження нових технологій, дають можливість керівництву отримати високі прибутки. Тому існує чіткий взаємозв'язок між поняттям інновація та конкурентоспроможністю.

Розробка інноваційної стратегії включає в себе процес аналізу та визначення стратегічних орієнтирів на ринку, які коригуються і знаходять своє відображення у формі різних стратегічних програм та проектів. Інноваційна ціль як складова загальних стратегічних цілей являє собою бажаний результат діяльності підприємства (конкретних виконавців і відповідальних керівників) у вигляді певного (визначеного) нововведення, яке реалізується в обмежені строки з обмеженими ресурсами та спрямоване на якісний (радикальний) розвиток підприємства [22].

А отже, визначення інноваційних цілей, яке дозволяє направити стратегічний інноваційний розв'язок на виконання конкретних завдань, пов'язаних з діяльністю підприємства, повинне відбуватися з усвідомленням керівництвом внутрішніх можливостей, представлених наявним інноваційним потенціалом [23, с. 98-102; 24].

6. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Інноваційна стратегія є одним із альтернативних варіантів досягнення стратегічних цілей підприємства на основі залучення та спрямування інвестицій в

інноваційні напрямки розвитку. У сучасних умовах саме такий шлях дає можливості формувати конкурентні переваги та створити умови для ефективної діяльності в довгостроковій перспективі. Наведена класифікація може виступати основою для визначення інвестиційно-інноваційної стратегії підприємства у відповідності із його цілями, наявними та перспективними можливостями їх реалізації, а також забезпечити співвідношення параметрів інноваційної та інвестиційної стратегій з метою досягнення синергетичного ефекту від їх впровадження [1].

Інноваційно привабливим можна назвати те підприємство, що може вчасно реагувати на виклики сьогодення та вдосконалювати свій інноваційний потенціал, формувати нову інноваційну інфраструктуру та інноваційну культуру щоб бути лідером на інноваційному ринку, а також швидко адаптуватися до умов інноваційного клімату, проводити моніторинг інноваційного потенціалу. Саме тому вітчизняним підприємствам варто розпочати процес формування власної інноваційної стратегії, адже в іншому випадку вони не зможуть успішно конкурувати з провідними світовими та вітчизняними інноваційними підприємствами. Без впровадження інновацій, підприємство не зможе успішно функціонувати на ринку.

Author details (in Russian)

ИННОВАЦИОННАЯ СТРАТЕГИЯ: СУЩНОСТЬ, ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ, ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ЭФФЕКТ

Елена Лукьянчук, Татьяна Ткачук

Одесский национальный политехнический университет

просп. Шевченко, 66, г. Одесса, 65044, Украина

e-mail: helenlykjanichuk@gmail.com

Аннотация. В статье рассмотрены основные дефиниции «инновация», «инновационный развитие» и «инновационная стратегия». Доказано, что инновации на предприятии обусловлены экономической необходимостью, поскольку поддержание надлежащего уровня конкурентоспособности в современных условиях невозможно без инвестиций. Обосновано и содержательно наполнена дефиниция «инновационная стратегия». Внедрение инновационной стратегии обязательно принесет предприятию экономический эффект в виде: развития инфраструктуры предприятия, увеличение прибыли, снижение издержек на единицу продукции, использование ресурсосберегающих технологий, увеличение доли технологических процессов, увеличение объемов производства и как результат полной загрузки производственных мощностей, улучшения условий труда, рост конкурентоспособности предприятия, совершенствование ассортимента продукции или его рост за счет новой продукции, прирост дохода персонала, поддержка государства и исследовательских институтов, повышение уровня экологической грамотности и как результат уменьшения вредных выбросов в атмосферу, внедрение энергосберегающих и безотходных технологий.

Ключевые слова: инновация, инновационное развитие, инновационная стратегия, экономический эффект.

Author details (in English)

INNOVATIVE STRATEGY: ESSENCE, FEATURES OF USE, ECONOMIC EFFECT

Olena Lukianchuk, Tatiana Tkachuk

Odesa National Polytechnic University

1, Shevchenko ave., 65044, Odesa, Ukraine

e-mail: helenlykjanichuk@gmail.com

Abstract. *The main definitions of "innovation", "innovation development" and "innovation strategy" are defined in the article. It is proved that innovations at the enterprise are conditioned by economic necessity, since maintenance of the proper level of competitiveness in modern conditions is impossible without investments. The definition of "innovation strategy" is substantiated and substantively filled. Implementation of an innovation strategy will surely bring an economic effect to the enterprise in the form of: development of the enterprise infrastructure, profit increase, costs reduction per unit of production, resource-saving technologies use, share of technological processes increase, production volumes increase and as a result - full utilization of production facilities, improvement of working conditions, increase of enterprise competitiveness, improvement of the range of products or its growth at the expense of new products, increase of personal income, support from the state and research institutes, increase of the level of environmental literacy and as a result - reduction of harmful emissions into the atmosphere, introduction of energy-saving and waste-free technologies, etc.*

Keywords: *innovation, innovative development, innovative strategy, economic effect.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19lomvee.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Lukianchuk, O. & Tkachuk, T. (2019) Innovatsiina stratehiia: sutnist, osoblyvosti vykorystannia, ekonomichnyi efekt [Innovative strategy: essence, features of use, economic effect]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 21, no. 2, pp. 312-321. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19lomvee.pdf>

Використана література:

1. Прутська Т. Ю., Боковець В. В. Формування та обґрунтування стратегії інноваційного розвитку корпоративних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2017. № 6. С. 79-85.
2. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент: учеб. пособ. СПб.: Питер, 2000. 208 с.
3. Морозов Ю. П. Инновационный менеджмент: учеб. пособ. для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. 446 с.
4. Закон України Про інноваційну діяльність. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/las0s/sho0/40-15>.
5. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 295 с.
6. Нестеренко О. С. Класифікація видів інновацій та ефектів від їх впровадження. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 4. С. 112-117.
7. Касс М. Е. Формирование стратегии инновационного развития предприятия на основе управления нематериальными активами : монография. Нижегород. гос. архитектур.- строит. ун-т. Н. Новгород : ННГАСУ, 2011. 159 с.
8. Пілявоз Т. М. Методологічні підходи щодо оцінювання інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1085&p=1>.
9. Федулова Л. І. Інноваційна економіка: Підручник. К.: Либідь, 2006. 480 с.
10. Адаменко О. А. Концептуальні засади інноваційного розвитку підприємств. *Наукові праці Національного ун-ту харчових технологій*. 2010. № 35. С. 5-10.
11. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України. Вінниця : ВНТУ, 2015. 172 с.

12. Куценко Т. М. Теоретичні основи формування стратегії інноваційного розвитку в контексті інтенсифікації інноваційних процесів. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 4. С. 308–317.
13. Cooper R. G., Edgett S. J. Developing a Product Innovation and Technology Strategy for Your Business. *Research-Technology Management*. May–June, 2010. Vol. 53. P. 33–40.
14. Дрогобыцкий А. И., Галкин В. Е., Кубанков А. Н. Общая характеристика стратегий инновационного развития предприятий. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/obschaya-harakteristika-strategiy-innovatsionnogo-razvitiya-predpriyatiy>.
15. Орлова В. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Екон. новелів. вісн.* 2015. № 1 (8). С. 79–85.
16. Шафієва Л. Г. Особливості формування стратегії інноваційного розвитку підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища. *Наук. вісн. Міжнарод. гуманітар. ун-ту. Серія : Економіка і менеджмент*. 2015. №13. С.123–126.
17. Вергал К. Ю. Теоретико-методологічні основи розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Управління розвитком*. 2008. № 19. С. 27–28.
18. Великий Ю. В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємств машинобудування. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*, 2011, випуск 19. с. 114-120.
19. Ковтун О. І. Інноваційні стратегії підприємства : теоретико-методологічні засади. *Економіка України*. 2013. №4. С. 44-56.
20. Радинський С. Класифікація інноваційних стратегій підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2013. Вип. 2 (9). С. 277-285. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13rsvisp.pdf>.
21. Орлова В. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Економічний новелівський вісник*. 2015. № 1. С. 79–85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmef_2015_1_13.
22. Ландик В. И. Инновационная стратегия предприятия: проблемы и опыт их решения. К. : Наукова думка, 2003. 364 с.
23. Пономаренко В. С., Ястремская Е. Н., Луцковский В. М. Механизм управления предприятием: стратегический аспект. Х. : Изд-во ХГЭУ, 2002. 252 с.
24. Шафієва Л. Г. Особливості формування стратегії інноваційного розвитку підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 13. С. 123-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_13_29.
25. П'ятницька Г., Найдюк В. Мультиваріативність стратегій інноваційного розвитку. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 1. С. 22-36.
26. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
27. Filyppova S. V., Saadzhan V. A., Vasilieva V. Yu. Innovative strategies and innovative technologies. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2018. № 1 (3). С. 49-61. URL: <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No1/49.pdf>. DOI: [10.5281/zenodo.2594771](https://doi.org/10.5281/zenodo.2594771).

References

1. Prutska, T. Yu., Bokovets, V. V. (2017) Formuvannia ta obgruntuvannia stratehii innovatsiinoho rozvytku korporatyvnykh pidpriemstv [The formation and justification of strategy of innovative development of corporate enterprises]. *Infrastruktura rynku* [Infrastructure market], № 6. pp. 79-85.
2. Balabanov, Y. T. (2000) *Innovatsyonnyi menedzhment: ucheb. Posob* [Innovation management: textbook. manual]. SPb.: Pyter.

3. Morozov, Yu. P. (2001) *Innovatsyonnyi menedzhment: ucheb. posob dlia vuzov* [Innovation management: textbook. manual. for higher education institutions.]. M.: YUNITI-DANA.
4. Zakon Ukrainy Pro innovatsiinu diialnist [The law of Ukraine On innovation activity]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/las/show/40-15>.
5. Mykytiuk, P. P. (2006) *Innovatsiinyi menedzhment: navch. posib* [Innovation management: textbook. manual]. Ternopil: Ekonomichna dumka.
6. Nesterenko, O. S. (2013) Klasifikatsiia vydiv innovatsii ta efektyv vid yikh vprovadzhennia [Classification of types of innovation and the effects from their implementation]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen* [Bulletin of socio-economic research], Vol. 4. pp. 112-117.
7. Kass, M. E. (2011) *Formirovanie strategii ynnovatsionnoho razvitiia predpriatiia na osnove upravleniia nematerialnymi aktyvamy : monohrafiia* [Formation of strategy of innovative development of enterprise on the basis of intangible asset management : monograph.]. Nyzhehor. hos. arkhitektur.- stroyt. un-t. N. Novhorod : NNHASU.
8. Piliavoz, T. M. (2012) Metodolohichni pidkhody shchodo otsiniuvannia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Methodological approaches to assessment of innovative development of the enterprise]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy], № 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1085&p=1>.
9. Fedulova, L. I. (2006) *Innovatsiina ekonomika: Pidruchnyk* [Innovative economy: the Textbook]. K.: Lybid.
10. Adamenko, O. A. (2010) Kontseptualni zasady innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv [The conceptual basis of innovative development of enterprises]. *Naukovi pratsi Natsionalnoho un-tu kharchovykh tekhnolohii* [Scientific works of National University of food technologies], № 35. pp. 5-10.
11. Zianko, V. V., Yepifanova, I. Yu., Zianko, V. V. (2015) *Innovatsiina diialnist pidpriemstv ta yii finansove zabezpechennia v umovakh transformatsiinykh zmin ekonomiky Ukrainy* [Innovation activities of enterprises and its financial security in the conditions of transformational changes of Ukrainian economy]. Vinnytsia : VNTU.
12. Kutsenko, T. M. (2012) Teoretychni osnovy formuvannia stratehii innovatsiinoho rozvytku v konteksti intensyfikatsii innovatsiinykh protsesiv [Theoretical bases of formation of strategy of innovative development in the context of intensification of innovation processes]. *Marketynh i menedzhment innovatsii* [Marketing and management of innovations], № 4. pp. 308-317.
13. Cooper, R. G., Edgett, S. J. (2010) Developing a Product Innovation and Technology Strategy for Your Business. *Research-Technology Management*. May-June,. Vol. 53. pp. 33-40.
14. Drohobyskyi, A. Y., Halkin, V. E., Kubankov, A. N. *Obshchaia kharakteristika stratehii innovatsyonnoho razvitiia predpriatii*. [General characteristics of strategies of innovation development of enterprises]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/obschaya-kharakteristika-strategiy-innovatsionnogo-razvitiya-predpriyatiy>.
15. Orlova, V. M. (2015) Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [The strategy of innovative development of the enterprise]. *Ekonom. nobeliv. visn* [Economic Nobel Herald], № 1 (8). pp. 79-85.
16. Shafiieva, L. H. (2015) Osoblyvosti formuvannia stratehii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva v umovakh nevyznachenosti zovnishnoho seredovyshcha [Features of formation of strategy of innovative development of the enterprise in the conditions of uncertainty of external environment]. *Nauk. visn. Mizhnarod.humanitar. un-tu. Serii : Ekonomika i menedzhment* [Sciences. VSN. International.humanitarian. UN-Tu. Series : Economics and management], № 13. pp. 123-126.
17. Verhal, K. Yu. (2008) Teoretyko-metodolohichni osnovy rozrobky stratehii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Theoretical-methodological bases of development of strategy of innovative development of the enterprise]. *Upravlinnia rozvytkom* [Development management], № 19. pp. 27-28.

18. Velykyi, Yu. V. (2011) Formuvannia stratehii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv mashynobuduvannia [Formation of strategy of innovative development of engineering enterprises]. Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu. Ekonomichni nauky [Scientific works of Kirovograd national technical University. Economic science], vol. 19. pp. 114-120.
19. Kovtun, O. I. (2013) *Innovatsiini stratehii pidpriemstva : teoretyko-metodolohichni zasady* [Innovative strategies of enterprises : theoretical and methodological foundations]. *Ekonomika Ukrainy* [The Economy Of Ukraine], №4. pp. 44-56.
20. Radynskyi, S. (2013) Klasyfikatsiia innovatsiinykh stratehii pidpriemstva [Classification of innovation strategies of the enterprise]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-economic problems and the state]. Vol. 2 (9). pp. 277-285. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13rsvisp.pdf>.
21. Orlova, V. M. (2015) Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [The strategy of innovative development of the enterprise]. *Ekonomichnyi nobelivskyi visnyk* [Economic Nobel Herald], № 1. pp. 79–85. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmef_2015_1_13.
22. Landyk, V. Y. (2003) *Innovatsionnaia stratehiia predpriatiia: problemy i opyt ikh resheniia* [The innovation strategy of an enterprise: problems and solutions]. K. : Naukova dumka.
23. Ponomarenko, V. S., Yastremskaia, E. N., Lutskovskyi, V. M. (2002) Mekhanizm upravleniia predpriatiem: stratehicheskii aspekt [The mechanism of enterprise management: strategic aspect]. Kh. : Yzd-vo KhHEU.
24. Shafiieva, L. H. (2015) Osoblyvosti formuvannia stratehii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva v umovakh nevyznachenosti zovnishnogo seredovyscha [Features of formation of strategy of innovative development of the enterprise in the conditions of uncertainty of external environment]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnoho universytetu. Serii : Ekonomika i menedzhment* [Scientific Herald of International humanitarian University. Series : Economics and management], Vol. 13. pp. 123-126. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_13_29.
25. Piatnytska, H., Naidiuk, V. (2018) Multyvariantyvnist stratehii innovatsiinoho rozvytku [Multivariate of strategies of innovation development]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo* [Foreign trade: Economics, Finance, and law], № 1. pp. 22-36.
26. Mykytiuk, P. P. (2015) Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva. Navchalnyi posibnyk [Innovative development of the enterprise. Textbook] / Za red.. Ternopil: PP «Prynter Inform».
27. Filyppova, S. V., Saadzhan, V. A., Vasilieva, V. Yu. (2018) Innovative strategies and innovative technologies. *Economic journal Odessa polytechnic university*. № 1 (3). pp. 49-61. Available at: <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No1/49.pdf>. DOI: [10.5281/zenodo.2594771](https://doi.org/10.5281/zenodo.2594771).

© 2019 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format
 Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

